

DANKBAARHEID EN BLIJDSCHAP

De verkondiging op de Veertiende Zondag na Trinitatis

Tien melaatsen zijn gereinigd, slechts één keert terug om Jezus te bedanken. Jezus is teleurgesteld dat het er maar één is. Ja, wie zou niet teleurgesteld zijn? Want het hoort toch zo, dat iedereen terugkeert naar de gever van zo'n groot geschenk en hem dank zegt?

Hier heb ik wel een kanttekening bij. Twee zelfs.

De eerste opmerking is, dat het niet goed is wanneer dankbaarheid enkel gekoppeld is aan het krijgen van iets.

Wanneer u niet genezen wordt van uw ziekte, hoeft u dan geen dankbaarheid aan God op te brengen?

De andere kanttekening is, dat dankbaarheid moet worden geleerd. Je ziet het bij hele jonge kinderen. Het is nodig om hen aan te leren wanneer en jegens wie zij 'dank u wel' moeten zeggen. Groeien kinderen op in een besef dat alles normaal en vanzelfsprekend is, dan lopen zij risico. Het risico dat zij niet weerbaar zijn tegen een negatieve levensinstelling

Kent u ze: mensen met een negatieve levensinstelling? Het zijn nog niet eens degenen die altijd wat te klagen hebben. Ik bedoel de mensen die hun leven negatief beoordelen. Het kan zo ver gaan dat zij zeggen: ik heb niet om het leven gevraagd.

Soms is het provoceren. Ik ken een puber die zijn ouders tot in het diepst van hun ziel krenkte, door tegen hen te zeggen: ik ben er alleen maar omdat jullie eens een keer samen hebben liggen te ... .

U begrijpt dat deze jongen zijn zin afgemaakt heeft...

Het zal provoceren zijn geweest, maar zo'n gedachte kan door-etteren in zijn belevingswereld. Zo'n jongen zal dan, ook op de leeftijd van volwassenheid, zijn negatieve levensinstelling uitdragen.

Naar zulke mensen luister ik, in mijn diaconale werk. Luisteren is het beste meestal, want heeft het zin om hun de vraag te stellen: bent u wel blij dat u leeft?

Een vraag als deze komt niet óver bij hen.

Maar hier, in de Gemeente van Christus, mag deze vraag wel gesteld worden.

Hier oefenen wij ons vertrouwen. En vertrouwen is onmisbaar, want hoe anders kunnen wij blijdschap in het leven ervaren, dan door vertrouwen...?

Hoe krijgen wij dat vertrouwen, hoe vermeederen we het?

Zie op Christus, hoe hij dat aanpakt bij de tien melaatsen.

We horen niet dat hij in gebed ging, of buitengewone handbewegingen of zoiets maakte, of wat dan ook.

Jezus stuurde ze gewoon naar de priesters, om een verklaring van reinheid. Ze moesten gewoon gáán, op gezag van hem. Hij heeft bij die melaatsen het vertrouwen gewekt dat dit gaan het begin van de genezing was.

Deze melaatsen hebben zich veilig gevoeld bij Jezus, en dat is de voedingsbodem van het vertrouwen.

Zo zou ook iedere vader en/of moeder een omgeving van vertrouwen moeten creëren voor hun kinderen.

Eigenlijk is dit dat taak van ons allen: voor ieder die met ons contact staat, een sfeer van vertrouwen onderhouden.

Kijk hoe de melaatsen zich bij Jezus gedroegen: zij gingen gewoon.
Ze moesten gewoon gáán, op gezag van hem. Hij heeft bij die melaatsen het vertrouwen gewekt dat dit gaan het begin van de genezing was. Dus gingen ze gewoon.
Gewoon gaan; maar dat waren wel de eerste stappen op een nieuwe weg.
Wat horen we: 'Het geschiedde, terwijl zij heengingen, dat zij gereinigd werden...'

Dit is een opstandingsweg, een opstandingservaring.
Het is zuiver Joods, het is ook echt christelijk: u legt u niet neer bij uw lot, u zegt niet: dit is nu eenmaal het leven dat mij door God is beschikt.

Vertrouwen is, dat u altijd gelooft dat er een nieuw begin mogelijk is. Opstanding is, dat u niet tussen de doden blijft liggen. Opstanding is altijd uit de doden, dat wil zeggen, bij de doden vandaan.

De tien melaatsen waren levende gestorven, door de omstanders werden zij gerekend tot de doden. Maar in hen werd het vertrouwen geschapen en vermeerderd. Zij hoorden Christus' stem, zij stonden op, zij gingen, zij leefden !

Er is bij de teruggekeerde melaatse, de Samaritaan, zéker ook dankbaarheid geweest toen hij nog melaats was. Immers, de dank begint al midden in het lijden, de ziekte, ja zelfs in de dood. Want daar ontmoet Christus ons. Daar wordt nieuw leven geschapen. Het levende Woord raakt ons daar, en dan hebben we reden tot danken. Danken omdat het opstandingsleven begonnen is. Er is een soort van dankbaarheid die nogal dubieus is. Dubieus omdat het in werkelijkheid tevredenheid met ons bezit is. Omdat we gezond zijn en het materieel goed hebben, daarom zijn we tevreden en we noemen dat dankbaarheid.

Maar dit grenst aan de zelfingenomenheid. We hebben het goed getroffen en God staat er achter. Deze vorm van dankbaarheid past helemaal niet in de lutherse traditie.

'Waar leren wij God kennen,' vraagt Luther.

'Leren wij God kennen in onze voorspoed, in onze gezondheid, in ons huwelijksgeluk?' Luther geeft het antwoord: 'In lijden en tegenspoed, in vertwijfeling en aanvechting, daar leren wij God kennen.'

Hoort u dat dankbaarheid onmogelijk alleen maar aan wat wij krijgen gekoppeld kan worden?

Daarstraks wierp ik de vraag op: bent u wel blij dat u leeft?

Zegt u daar ja op, dan is dat heel mooi, maar – blij daar niet in steken. Want anders is het niet meer dan dankbaarheid om al het mooie en fijne dat u ten deel gevallen is in uw leven.

Er is leven en er is nieuw leven. Er is geboorte en er is wedergeboorte. Er is bestaan dat ten dode is, en er is opstandingsleven.

Echte en zuivere dankbaarheid vindt zijn oorsprong in Christus: hij heeft de hoogheidstitel ontvangen: eerstgeborene uit de doden. Stellen wij ons vertrouwen op Christus, dan zien wij eerst, hoe in hem het nieuwe leven een volmaakte gestalte krijgt.

Het is daarom dat ik gezegd heb: echte dankbaarheid begint al bij de ontmoeting met Christus.

U zult wel erkennen, wanneer u dit alles hoort, dat dankbaarheid ook moet worden geoefend en onderhouden. Eén van de plaatsen en gelegenheden waar dit gebeurt, is onze liturgie.

U zult ook direct denken aan de liederen en gebeden door middel waarvan wij samen onze dankbaarheid jegens God stem geven.

Er mag daarna dankbaarheid zijn jegens Gods grond-personeel. Vandaag betreft dat in het bijzonder onze organist meneer Lijftogt.

Is er in kerkgemeente geen afzonderlijke cantor, dan is in de lutherse traditie de organist de eerste zanger.

Wie in de Liturgie een eerste plaats inneemt, heeft juist de opdracht om te dienen. Daarom kunt u

mij, de eerste spreker, noemen: dienaar des Woord.

De cantor-organist is de eerste zanger, en heeft ook daarin een dienende plaats: hij/zij ondersteunt de gemeente in haar liturgisch samenzijn.

Predikant en organist samen moeten zich van deze verantwoordelijkheid bewust zijn. Meneer Lijftogt is dat; hij is behalve een goede organist ook een gelovige organist. Wie er oren voor heeft, kan dat horen. Let op de liederen die Christus belijden. Wanneer een gelovige organist die begeleidt, dan kunnen wij van hem zeggen dat ook hij meewerkt in de verkondiging van het Woord. Zo iemand is de heer Lijftogt en we zijn hem daar dankbaar voor.

Dankbaarheid! Er is nog meer over te zeggen!

Vanochtend vieren wij het H. Avondmaal. Een oeroude benaming voor deze viering is: eucharistie. De betekenis daarvan is dankzegging.

Hier krijgen wij een hernieuwde ontmoeting met Christus. Al wat hij voor ons is – vooral hoe zijn leven en sterven geweest zijn en ons ten goede komen – dat alles stemt ons tot dankbaarheid.

Wij redeneren daar niet over, wij vieren.

Dankbaar zijn we omdat Christus ons heeft ontmoet en ons vertrouwen heeft gegeven.

Dit mogen we in de wereld uitdragen, dat is het zendingswerk van de Kerk.

Zolang er mensen zijn op de aarde, zal het levendmakende Woord mensen tot opstanding roepen en nieuw leven in hen scheppen.

Dankbaarheid zal hand in hand gaan met de blijde zekerheid dat het leven waard is om geleefd te worden!

– zolang er mensen op Gods aarde zijn!

Daarvan zingen wij: Lied 981